

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om unga arbetstagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om unga arbetstagare skall ändras så att den överensstämmer med de krav som ställs i direktivet om skydd av minderåriga i arbetslivet och i Europarådets sociala stadga. Enligt förslaget skall läropliktiga som har fyllt 14 år eller som under kalenderåret uppnår denna ålder få arbeta under högst hälften av skolornas ferier. Det föreslås att den ordinarie arbetstiden för arbetstagare inom läroavtalsutbildning begränsas så att den tid som en läroavtalselev använder för utbildningen

och hans arbetstid sammanräknat inte får överstiga åtta timmar om dygnet och 40 timmar i veckan. Vidare föreslås att bestämmelsen om den dagliga vilotiden för unga arbetstagare ändras så att den omfattar alla som inte har fyllt 18 år. Dessutom föreslås att bestämmelser om förutsättningarna för anlitande av unga arbetstagare för nödarbete införs i enlighet med ovan nämnda direktiv.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfast.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Lagen om unga arbetstagare (988/1993) ändrades 1996 i samband med genomförandet av rådets direktiv om skydd av minderåriga i arbetslivet (94/33/EG). Direktivets innehåll beskrivs i regeringens proposition RP 41/1996 rd. Eftersom vissa av de krav som ställs i direktivet inte har satts i kraft i Finland föreslås att lagen om unga arbetstagare ändras så att den uppfyller direktivets krav. Vidare föreslås att lagen ändras i överensstämmelse med den rättspraxis som utformats på basis av artikel 7 i Europarådets sociala stadga.

Enligt artikel 7 i den sociala stadgan utfäster sig de fördragsslutande parterna i syfte att säkerställa ett effektivt utövande av rätten till skydd för barn och ungdom bl.a. att förskriva att läropliktiga personer inte får anställas i arbete som hindrar dem att i full utsträckning tillgodogöra sig undervisningen. För att målet enligt artikeln skall uppnås har Europarådets expertkommitté ansett att de

unga skall ha ledigt åtminstone under hälften av sina skolverier. Enligt expertkommittén avser skolornas ferier i första hand att ge de unga möjligheter att rekreera sig och samla krafter inför det kommande skolarbetet.

2 §. *Anställande.* Enligt 2 § 2 mom. 1 punkten lagen om unga arbetstagare får den som har fyllt 14 år eller som under kalenderåret uppnår denna ålder under skolornas ferier anställas i lätt arbete för högst två tredjedelar av tiden för den ferie som han har vid ifrågavarande tidpunkt. Europarådets expertkommitté har ansett att Finland inte uppfyller kraven enligt artikel 7.3 i Europarådets sociala stadga.

Lagens 2 § 2 mom. gäller läropliktiga som har fyllt eller fyller 14 år. I Finland blir läroplikten fullgjord efter grundskolans nionde klass, varvid de unga i regel är 16 år gamla. I enlighet med 4 § 1 mom. får unga som har fullgjord sin läroplikt anställas i ett permanent arbetsförhållande.

Det föreslås att 2 § 2 mom. 1 punkt ändras så att den som har fyllt 14 år eller som

under kalenderåret uppnår denna ålder under skolornas ferier skall kunna anställas för högst hälften av tiden för den ferie som han har vid ifrågavarande tidpunkt. Bestämmelsen avses gälla en läropliktigs arbete under de ferier som fastställts för skolan. Bestämmelsen avses däremot inte bli tillämplad på situationer där en elev individuellt har beviljats befrielse från skolarbetet för exempelvis utförande av ett visst arbete.

4 §. *Ordinarie arbetstid.* Enligt artikel 8 i direktivet, vilken gäller de ungas arbetstid, kan arbetstiden för sådana barn under 15 år som arbetar inom ramarna för en arbetsplan för kombinerat arbete och undervisning eller för företagsförlagd praktik uppgå till åtta timmar om dagen och 40 timmar i veckan. Likaså kan arbetstiden för 15—17-åringar uppgå till åtta timmar om dagen och 40 timmar i veckan. I artikel 8.3 bestäms dessutom om sammanräknande av undervisning och arbetstid i fråga om sådana unga som arbetar inom ramarna för en teoretisk och/eller praktisk utbildningsplan för kombinerat arbete och undervisning eller företagsförlagd praktik. Enligt direktivet skall undervisningstiden räknas som arbetstid.

Enligt 4 § 2 mom. lagen om unga arbetstagare får den sammanlagda arbetstiden och skoltiden för läropliktiga unga inte överstiga åtta timmar per dag. Någon motsvarande bestämmelse finns inte för icke-läropliktiga.

Den läroavtalsutbildning som avses i lagen om läroavtalsutbildning (1605/1992) består av sådana yrkesstudier som bedrivs på arbetsplatsen i samband med arbetsuppgifter kompletterade med teoretiska studier utanför arbetsplatsen. De som omfattas av läroavtalsystemet har i regel fullgjort sin läroplikt.

För uppfyllandet av kraven i artikel 8.3 i direktivet föreslås att i 4 § 1 mom. lagen om unga arbetstagare bestäms att den tid som en studerande inom sådan läroavtalsutbildning som avses i lagen om läroavtalsutbildning använder för teoretisk utbildning och hans arbetstid sammanräknat inte får överstiga åtta timmar om dygnet och 40 timmar i veckan.

Enligt 4 § arbetstidslagen (605/1996) inräknas i arbetstiden den tid som används till arbete samt den tid under vilken arbetstagaren är skyldig att stå till arbetsgivarens förfogande på arbetsplatsen. I regeringens proposition med förslag till arbetstidslag och

lag om ändring av 9 § lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande (RP 34/1996 rd) samt i arbetsrådets rättspraxis har det ansetts att utbildning under vissa förutsättningar kan anses ingå i arbetstiden. Huruvida utbildning kan anses ingå i arbetstiden bör bedömas med beaktande av utbildningens innehåll och syfte, arbetstagarens skyldighet att delta i utbildningen samt tidpunkten för den. För att utbildning skall räknas som arbetstid måste det förhålla sig så att arbetstagaren deltar i den på uppmaning av arbetsgivaren och att deltagandet i utbildningen är nödvändigt för att arbetstagaren skall klara av sina arbetsuppgifter. Dessutom skall utbildningen anordnas på arbetsplatsen eller under andra omständigheter som har en klar koppling till arbetet. Utbildningen skall likaså äga rum under ordinarie arbetstid och vara införd i arbetsskiftsförteckningen.

I fråga om läroavtalsutbildningen köper den lokala förvaltningsmyndigheten den teoretiska undervisningen av yrkesläroanstalter, yrkesutbildningscentrer för vuxna eller vid behov av någon annan som ordnar utbildning. När utbildningen är slutförd ger den lokala förvaltningsmyndigheten studeranden ett betyg över den fullgjorda läroavtalsutbildningen. För den tid under vilken studeranden deltar i den teoretiska utbildningen har han rätt att som studiesociala förmåner få bl.a. dagpenning, familjeunderstöd och ersättningar för resekostnader. Deltagandet i de teoretiska studierna för avläggande av en examen sker inom läroavtalsutbildningen utifrån studerandena själva. Detta innebär att deltagande i teoretiska studier endast i undantagsfall kan hänföras till arbetstiden.

5 §. *Övertidsarbete och nödarbete.* Enligt artikel 13 i direktivet kan undantag tillåtas från direktivets bestämmelser om ordinarie arbetstid, nattarbete och viloperioder, förutsatt att detta arbete är tillfälligt och måste utföras omedelbart. Dessutom förutsätts att vuxna arbetstagare inte finns att tillgå för arbetet i fråga. Om ungdomar används för arbete som avses i artikel 13 skall ungdomarna erhålla motsvarande kompensationsledighet inom de följande tre veckorna.

Enligt bestämmelserna om övertidsarbete i 5 § 2 mom. lagen om unga arbetstagare får personer som inte har fyllt 15 år inte hållas i nödarbete. Om förutsättningarna för hållande av arbetstagare under 18 år i nödarbete bestäms i 21 § arbetstidslagen. Att låta utföra

nödarbete är möjligt när en oförutsedd händelse har vållat avbrott i den normala driften eller medför överhängande fara för ett sådant avbrott eller för skada på liv, hälsa eller egendom.

Förutsättningarna för att låta utföra nödarbete är stränga. I fråga om utförande av nödarbete med anlitan av unga arbetstagare föreskrivs dock ingenstans att detta förfarande skall vara sekundärt i jämförelse med anlitan av vuxna personer för utförande av nödarbete. Det föreslås därför att 5 § 2 mom. lagen om unga arbetstagare ändras så att ungdomar som fyllt 15 år skall få hållas i nödarbete på de villkor som anges i 21 § arbetstidslagen endast om det på arbetsplatsen inte står sådana vuxna arbetstagare till förfogande som kan hållas i nödarbete eller om antalet vuxna som kan utföra nödarbete inte är tillräckligt. Om ett nödarbete som en ung arbetstagare hålls i förkortar hans vilotid enligt 8 §, skall enligt förslaget den unga arbetstagaren så snabbt som möjligt och inom de följande tre veckorna få kompenserande vilotid. Ju yngre den arbetstagare är som har fått sin vilotid förkortad, desto viktigare är det att sörja för att den unga arbetstagaren får kompenserande vilotid så snabbt som möjligt.

När unga personer anlitas för nödarbete bör man dessutom beakta de bestämmelser om arbeten som är förbjudna och farliga för unga arbetstagare vilka ingår i förordningen om skydd för unga arbetstagare (508/1986) och i arbetsministeriets beslut om arbeten som är farliga för unga arbetstagare (1432/1993). Enligt 2 § 1 mom. i nämnda förordning får en ung arbetstagare inte anlitas för sådant arbete som är till men för hans fysiska eller psykiska utveckling eller som av honom kräver större ansträngning eller ansvar än vad som är skäligt med beaktande av hans ålder och krafter. Bestämmelserna om de arbeten som är tillåtna för unga arbetstagare begränsar därmed i praktiken anlitan av unga arbetstagare för nödarbete.

Eftersom det föreslås att i 5 § lagen om unga arbetstagare utöver bestämmelserna om övertidsarbete skall ingå bestämmelser om förutsättningarna för anlitan av unga personer för nödarbete, föreslås även att ordet nödarbete fogas till paragrafens rubrik.

8 §. *Vilotider.* Enligt artikel 12 i direktivet skall unga arbetstagare beredas möjlighet till en rast på minst 30 minuter per dag, om arbetsdagen är längre än fyra och en halv timme. Enligt 8 § 3 mom. lagen om unga arbetstagare skall den rast som anges i direktivet ges dem som inte har fyllt 15 år, medan den dagliga vilotiden för arbetstagare som har fyllt 15 år bestäms i enlighet med 28 § arbetstidslagen. För uppfyllandet av direktivets krav föreslås att vilotiden enligt 8 § 3 mom. bestäms att gälla alla arbetstagare som inte har fyllt 18 år.

15 §. *Dispens.* Vidare föreslås att 15 § 2 mom. lagen om unga arbetstagare, som gäller dispens, ändras så att det inte heller genom dispensförfarande skall vara möjligt att avvika från de bestämmelser om minimivilotiden per dygn som ingår i 8 § 1 och 2 mom. Enligt den gällande lagen kan man inte genom dispens avvika från den minimivilotid per dygn som föreskrivits för 15—17-åringar, medan däremot dispens kan beviljas i fråga om vilotiden per dygn när det gäller personer som inte har fyllt 15 år. Avsikten är att unga under 15 år inte vad gäller en sänkning av vilotiden per dygn skall försättas i en annan situation än de ungdomar som redan har fyllt 15 år.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inga betydande ekonomiska verkningar eller verkningar i fråga om organisation och personal. Den har inte heller verkningar för medborgarna. Avsikten med begränsandet av läropliktiga arbetstagares arbete under skolornas ferier är att skydda de unga.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts i samråd med arbetsmarknadsorganisationerna.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om unga arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 19 november 1993 om unga arbetstagare (998/1993) 2 § 2 mom., 4 § 1 mom., rubriken för och 2 mom. i 5 §, 8 § 3 mom. och 15 § 2 mom., av dessa 8 § 3 mom. sådant det lyder i lag 408/1996, som följer:

2 §

Anställande

 Dessutom får den som har fyllt 14 år eller som under kalenderåret uppnår denna ålder anställas i sådant lätt arbete som inte inverkar skadligt på hans hälsa, utveckling eller skolgång

1) under skolornas ferier för högst hälften av tiden för den ferie som han har vid ifrågavarande tidpunkt, samt

2) under pågående skolarbete tillfälligt eller annars för en kortvarig arbetsprestation.
 -----

4 §

Ordinarie arbetstid

Den ordinarie arbetstiden för en person som har fyllt 15 år får vara högst lika lång som den ordinarie arbetstiden för arbetstagare som har fyllt 18 år och som utför arbete av samma slag. Den tid som en studerande inom sådan läroavtalsutbildning som avses i lagen om läroavtalsutbildning (1605/1992) använder för teoretisk utbildning och hans arbetstid får inte sammanräknat överstiga åtta timmar om dygnet och 40 timmar i veckan.
 -----

5 §

Övertidsarbete och nödarbete

 Personer som inte har fyllt 15 år får inte hållas i övertidsarbete eller nödarbete. Den som har fyllt 15 år får hållas i nödarbete under de förutsättningar som anges i 21 § arbetstidslagen (605/1996) endast om det inte är möjligt att anlita 18 år fyllda personer för nödarbetet. Om en ung arbetstagares i 8 § föreskrivna vilotid har förkortats i samband med nödarbete, skall den unga personen få kompenserande vilotid så snabbt som möjligt, dock senast om de följande tre veckorna.

8 §

Vilotider

 När arbetstiden för en ung arbetstagare är längre än 4 timmar och 30 minuter i dygnet skall arbetstagaren under arbetstiden beredas tillfälle till åtminstone en regelbunden 30 minuters rast under vilken han får avlägsna sig från arbetsplatsen. Har det genom en bestämmelse i det kollektivavtal eller tjänstekollektivavtal som tillämpas på arbetsplatsen överenskommits om den dagliga rasten på ett sätt som avviker från arbetstidslagen,

får denna avtalsbestämmelse tillämpas även på unga arbetstagare.

15 §

Dispens

stånd till att en ung arbetstagare utöver det i 5 § tillåtna antalet övertidstimmar hålls i övertidsarbete mera än 40 timmar under ett och samma kalenderår. Dispenssektionen kan inte heller bevilja undantag från de bestämmelser i 8 § 1 och 2 mom. som gäller vilotid.

Dispenssektionen kan dock inte ge till-

Denna lag träder i kraft den

199 .

Nådendal den 18 juni 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Arbetsminister *Liisa Jaakonsaari*

Lag

om ändring av lagen om unga arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 19 november 1993 om unga arbetstagare (998/1993) 2 § 2 mom., 4 § 1 mom., rubriken för och 2 mom. i 5 §, 8 § 3 mom. och 15 § 2 mom., av dessa 8 § 3 mom. sådant det lyder i lag 408/1996, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Anställande

 Dessutom får den som har fyllt 14 år eller som under kalenderåret uppnår denna ålder anställas i sådant lätt arbete som inte inverkar skadligt på hans hälsa, utveckling eller skolgång.

1) under skolornas ferier för högst två tredjedelar av tiden för den ferie som han har vid ifrågavarande tidpunkt, samt

2) under pågående skolarbete tillfälligt eller annars för en kortvarig arbetsprestation.

 Dessutom får den som har fyllt 14 år eller som under kalenderåret uppnår denna ålder anställas i sådant lätt arbete som inte inverkar skadligt på hans hälsa, utveckling eller skolgång.

1) under skolornas ferier för högst hälften av tiden för den ferie som han har vid ifrågavarande tidpunkt, samt

2) under pågående skolarbete tillfälligt eller annars för en kortvarig arbetsprestation.

-----

4 §

Ordinarie arbetstid

Den ordinarie arbetstiden för en person som har fyllt 15 år får vara högst lika lång som den ordinarie arbetstiden för arbetstagare som har fyllt 18 år och som utför arbete av samma slag.

5 §

Övertidsarbete

 Personer som inte har fyllt 15 år får inte hållas i övertidsarbete eller nödarbete.

4 §

Ordinarie arbetstid

Den ordinarie arbetstiden för en person som har fyllt 15 år får vara högst lika lång som den ordinarie arbetstiden för arbetstagare som har fyllt 18 år och som utför arbete av samma slag. *Den tid som en studerande inom sådan läroavtalsutbildning som avses i lagen om läroavtalsutbildning (1605/1992) använder för teoretisk utbildning och hans arbetstid får inte sammanräknat överstiga åtta timmar om dygnet och 40 timmar i veckan.*

5 §

Övertidsarbete och nödarbete

 Personer som inte har fyllt 15 år får inte hållas i övertidsarbete eller nödarbete. *Den som har fyllt 15 år får hållas i nödarbete*

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

under de förutsättningar som anges i 21 § arbetstidslagen (605/1996) endast om det inte är möjligt att anlita 18 år fyllda personer för nödarbetet. Om en ung arbetstagares i 8 § föreskrivna vilotid har förkortats i samband med nödarbete, skall den unga personen få kompenserande vilotid så snabbt som möjligt, dock senast inom de följande tre veckorna.

8 §

Vilotider

När arbetstiden för den som inte har fyllt 15 år är längre än 4 timmar och 30 minuter i dygnet skall arbetstagaren under arbetstiden beredas tillfälle till åtminstone en regelbunden 30 minuters rast under vilken han får avlägsna sig från arbetsplatsen. Har det genom en bestämmelse i det kollektivavtal eller tjänstekollektivavtal som tillämpas på arbetsplatsen överenskommit om den dagliga rasten på ett sätt som avviker från arbetstidslagen (604/46), får denna avtalsbestämmelse tillämpas även på unga arbetstagare.

När arbetstiden för en ung arbetstagare är längre än 4 timmar och 30 minuter i dygnet skall arbetstagaren under arbetstiden beredas tillfälle till åtminstone en regelbunden 30 minuters rast under vilken han får avlägsna sig från arbetsplatsen. Har det genom en bestämmelse i det kollektivavtal eller tjänstekollektivavtal som tillämpas på arbetsplatsen överenskommit om den dagliga rasten på ett sätt som avviker från arbetstidslagen, får denna avtalsbestämmelse tillämpas även på unga arbetstagare.

15 §

Dispens

Dispenssektionen kan dock inte ge tillstånd till att en ung arbetstagare utöver det i 5 § tillåtna antalet övertidstimmar hålls i övertidsarbete mera än *högst* 40 timmar under ett och samma kalenderår. Dispenssektionen kan inte heller bevilja undantag från de bestämmelser i 8 § 1 mom. som gäller vilotid.

Dispenssektionen kan dock inte ge tillstånd till att en ung arbetstagare utöver det i 5 § tillåtna antalet övertidstimmar hålls i övertidsarbete mera än 40 timmar under ett och samma kalenderår. Dispenssektionen kan inte heller bevilja undantag från de bestämmelser i 8 § 1 och 2 mom. som gäller vilotid.

Denna lag träder i kraft den 199 .

